Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100226

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черняєв Михайло Михайлович

2. Cherniayev Mihailo M.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 225

Назва наукової спеціальності: Медична психологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-12-2021

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківська медична академія післядипломної освіти

Код за ЄДРПОУ: 01896872

Місцезнаходження: вул. Амосова, буд. 58, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61176, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.609.033

Повне найменування юридичної особи: Харківська медична академія післядипломної освіти

Код за ЄДРПОУ: 01896872

Місцезнаходження: вул. Амосова, буд. 58, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61176, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська медична академія післядипломної освіти

Код за ЄДРПОУ: 01896872

Місцезнаходження: вул. Амосова, буд. 58, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61176, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.81.43, 76.29.52

Тема дисертації:

1. Емоційні і патоперсонологічні предиктори постстресової психологічної дезадаптації у військослужбовців Державної Прикордонної Служби України

2. Emotional and patho-personological predictors of post-stress psychological maladaptation in servicemen of the State Border Guard Service of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Мета дослідження – на основі вивчення клініко-психологічних особливостей, емоційних і патоперсонологічних предикторів постстресової психологічної дезадаптації у військослужбовців Державної Прикордонної Служби України, які брали участь у бойових діях, розробити систему заходів їх психологічної корекції. В ході роботи проаналізовано психоемоційний та аддиктивний статус ВС ДПС України, які брали участь у бойових діях; виявлені інтрапсихічні особистісні особливості й поведінкові патерни у даного контингенту, та проведено оцінку їх психосоціального функціонування. На основі ідентифікації емоційних і патоперсонологічних предикторів ППД у в ВС ДПСПрактичне значення одержаних результатів забезпечується розробленою й впровадженою в клінічну практику системою заходів психокорекції ППД у ВС ДПС України, ефективність якої стосовно покращення психоемоційного стану та якості життя бійців, переконливо доведена.України, які брали участь у бойових діях обґрунтовано, розроблено і впроваджено

систему заходів її психологічної корекції. В результаті роботи встановлено, що основними клініко-психологічними феноменами, асоційованими з ППД у ВС ДПС України, визначено: наявність афективних розладів рівня легкої депресії (субдепресії), коморбідних проявів аддиктивної поведінки на рівні ризикованого або шкідливого вживання алкоголю, тютюну, кави (чаю), каннабіоїдів, седативних і стимулюючих препаратів, переїдання, перегляду телевізійних передач, користування інтернетом, комп'ютерними та азартними іграми. Психосоціальними дескрипторами ППД у даного контингенту є зниження рівню загальної соціально-психологічної адаптації та якості життя. В результаті кореляційного аналізу було встановлено патогенетичні і психопатогенні зв'язки між станом психоемоційної сфери, індивідуально-психологічною предиспозицією та проявами адиктивної поведінки, а також між індивідуально-типологічними характеристиками, напруженістю адиктивного статусу, і станом соціально-психологічної адаптації і життєстійкості: більшість аддиктивних проявів (за винятком залежності від роботи) збільшуються при зростанні проявів депресії, натомість, життєстійкість знижується при активізації адиктивної поведінки, що також стосується і соціально-психологічної адаптації. Прояви гіпертимії закономірно збільшують показники адаптації, життєстійкості та якості життя, а депресії і іпохондрії – зменшують. Спираючись на результати дослідження патоперсонологічної сфери та диференціації клініко-психологічної специфіки патопсихологічних проявів, було виділено два варіанти ППД: з переважанням афективної лабільності, дратівливості, експлозивності, агресивності (афективно-агресивний варіант – 39 осіб), і з переважанням стійких тривожно-депресивних проявів та астенізації (астено-депресивний варіант – 64 особи). Обстежені з афективно-агресивним варіантом ППД характеризувалися нестійкістю емоцій і наявністю внутрішнього конфлікту з різноспрямованими тенденціями, амбівалентністю самооцінки, надмірними домаганнями, які суттєво залежали від поточного емоційного стану і зовнішніх умов, спонтанністю вчинків, низькою конформністю, що створювало сприятливий психологічний ґрунт для формування адиктивної поведінки, а також психосоматичних розладів. ППД у цих осіб перебігала за експлозивним типом, з поганим контролем за афективними реакціями і схильністю до руйнівної агресії. У обстежених з астено-депресивним варіантом ППД переважали прояви астенічного реагування зі схильністю до розчарування, песимізму, незадоволеності собою та власними життєвими перспективами, глибокими переживаннями, невпевненістю в собі, вираженою афіліативною потребою, тривожно-помисливими тенденціями. Вони характеризувались емоційною напруженістю з наявністю іпохондричної симптоматики, концентрацією на неприємних соматичних і психічних (страх, тривога, депресія) відчуттях. Вони демонстрували пасивну, позицію, сензитивність, залежність від думки оточуючих, високу тривожність, рефлексивність, надмірну самокритичність. ППД у таких осіб перебігала за астенічним типом, з переважанням гіпоактивності, зниження настрою, зростання тривоги, схильністю до обсесивно-компульсивних проявів і ритуалів як засобів контролю негативних емоцій і переживань. Спираючись на виявлені закономірності щодо клініко-психологічних особливостей, а також характеру і відмінностей ППД у ВС ДПС України, які брали участь у бойових діях, науково обґрунтована і розроблена комплексна система заходів психокорекції дезадаптивних проявів у зазначеного контингенту осіб, зміст якої диференціюється в залежності від варіанту ППД. При афективно-агресивному варіанті ППД психокорекційні заходи спрямовані на корекцію агресії, дратівливості, емоційної лабільності, збудливості, навчання ВС контролю емоційної сфери та психопатологічних проявів, формування адекватної соціальної взаємодії.

2. The purpose of the study is to develop a system of measures for psychological correction of servicemen of the State Border Guard Service of Ukraine who took part in hostilities, on the basis of the study of clinical and psychological features, emotional and patho-personological predictors of their post-stress psychological maladaptation. The results are based on data from a comprehensive survey of 159 servicemen of the State Border Guard Service of Ukraine who took part in hostilities. According to the screening of the mental state, out of the total number of surveyed, 103 respondents (64.7%) showed outlined signs of post-stress psychological maladaptation of different intensity (Main Group), in 56 people (35.3%) in was found single individual signs of post-stress psychological maladaptation, or their absence (Comparison Group). The research was performed using socio-demographic, clinical-psychological, psychodiagnostic, and statistical methods. In the course of work, the

psycho-emotional and addictive status of servicemen of the State Border Guard Service of Ukraine who took part in hostilities was analyzed; intrapsychic personality traits and behavioral patterns in this contingent were identified, and their psychosocial functioning was assessed. Based on the identification of emotional and patho-personological predictors of post-stress psychological maladaptation in the servicemen of the State Border Guard Service of Ukraine who took part in hostilities, a system of measures for its psychological correction was substantiated, developed and implemented. As a result, it was found that the main clinical and psychological phenomena associated with post-stress psychological maladaptation in servicemen of the State Border Guard Service of Ukraine are the presence of affective disorders of mild depression (subdepression), comorbid manifestations of addictive behavior, such as risk or harmful consumption of alcohol, tobacco, coffee (tea), cannabinoids, sedatives and stimulants, overeating, watching TV, using the Internet, playing computer games and gambling. Psychosocial descriptors of post-stress psychological maladaptation in this contingent were a decrease in the level of general socio-psychological adaptation and quality of life. As a result of correlation analysis, pathogenetic and psychopathogenic relationships were established between the state of the psycho-emotional sphere, individual psychological predisposition and manifestations of addictive behavior, as well as between individual-typological characteristics, tension of addictive status, and the state of socio-psychological adaptation and resilience. Most of addictive manifestations (except for work dependence) increase with increasing manifestations of depression, instead, resilience decreases with the activation of addictive behavior, which also applies to socio-psychological adaptation. Manifestations of hyperthymia naturally increase the indicators of adaptation, resilience and quality of life, and decrease the rates of depression and hypochondria. According to the results of researching patho-personological sphere and differentiation of clinical and psychological specifics of pathopsychological manifestations, two variants of post-stress psychological maladaptation were identified: with a predominance of affective lability, irritability, explosiveness, aggression (affective-aggressive variant – 39 people), and with a predominance of persistent anxiety and depression manifestations and asthenia (astheno-depressive variant - 64 people). The subjects with affective-aggressive version of post-stress psychological maladaptation were characterized by emotional instability and the presence of internal conflict with multidirectional tendencies, ambivalence of self-esteem, excessive claims, which significantly depended on the current emotional state and external conditions, spontaneous behavior, low conformity, which created a favorable psychological ground for the formation of addictive behavior, as well as psychosomatic disorders. Post-stress psychological maladaptation in these individuals was explosive, with poor control over affective reactions and a tendency to destructive aggression. The scientific novelty of the work is that on the basis of evidence-based medicine it has been proved that participation in hostilities or protection of the state border in hostilities are extreme stressors, which in many cases form an individual pathological response to pseudo-adaptation. within the concept of “pre-disease”, manifests itself in the form of different clinical and psychological variants of post-stress psychological maladaptation, varying in clinical variability and intensity, which is due to the constellation of emotional and patho-personological predictors.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маркова Маріанна Владиславівна

2. Markova Mariana V.

Кваліфікація: д.мед.н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Омельянович Віталій Юрійович

2. Omelianovych Vitalii

Кваліфікація: д. мед. н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Камінська Анна Олексіївна

2. Kaminska Anna

Кваліфікація: д. мед. н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Загуровський Володимир Михайлович
2. Zahurovskyi Volodymyr

Кваліфікація: д.мед.н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гурницький Олександр Володимирович
2. Hurnytskyi Oleksandr

Кваліфікація: к. мед. н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Андрух Павло Георгійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Андрух Павло Георгійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.